

**3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 5759 sayılı Kanunla muaddel 6, 18 ve 27 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası ve muvakkat Encümen mazbatası (1/291)**

T. C.

*Başvekkâlel*

*Kanunlar ve Kararlar*

*Tetkik Dairesi*

*Sayı : 71 - 777/32*

8 . 1 . 1959

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine**

3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 5759 sayılı Kanunla muaddel 6, 18 ve 27 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâvesine dair hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 20 . XII . 1958 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının, esbabı mucibesıyla birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

*A. Menderes*

**ESBABI MUÇİBE**

Uyuşturucu maddelerin tevlihdettiği iptilâ «Toxicomanie» beşeriyet için teşkil ettiği tehlike itibarıyla çok eski zamanlardan beri üzerinde ehemmiyetle durulan bir mevzu olmuştur. Memleketler arasındaki münasebetlerin artması üzerine bu mevzudaki çalışmalar yarım asırdan beri beynelmilel sahaya intikal etmiş, bu mevzuda milletlerarası müessir mücadeleyi mümkün kılmak için müteaddit Anlaşmalar yapılmış ve teşekküller kurulmuştur. (1912, 1925, 1931, 1936, 1946, 1948, 1953) Anlaşmaları ve (Afyon Daimî Merkez Komitesi, kontrol organı, Dünya Sağlık Teşkilâtı, Beynelmillel Cınai Polis Teşkilâtı) gibi.

İkinci Dünya Harbinden sonra kurulan Birleşmiş Milletler Teşkilâtı uyuşturucu maddeler mevzuunun ehemmiyetine binaen bu işlerde bir küll olarak meşgul olmak maksadıyle ve daimî mahiyette olmak üzere Uyuşturucu Maddeler Komisyonunu kurmuş ve ayrıca Dünya Kaçakçılık Komitesini teşkil etmiştir.

Hükümetler, nrühim vakaları ve hâdiseleri tesbit eden raporlardan başka her sene verdikleri yıllık raporlarda uyuşturucu maddeler mevzuunu bir küll olarak mütalâa etmekte ve billhassa bu maddelerin kaçakçılığı üzerinde önemle durmaktadırlar. Ayrıca Afyon Daimî Merkez Komitesi, kontrol organı, Beynelmillel Cınai Polis Teşkilâtı ve Birleşmiş Milletler Umumi Kâtipliğinin uyuşturucu maddeler kısmı bu mevzuda tafsilâth raporlar tanzim etmektedirler. Bu raporlar ve lüzumlu bütün vesikalar evvelâ içtimaları gizli olan Kaçakçılık Komitesinde ve bilâhara bu komitenin verdiği raporla birlikte Uyuşturucu Maddeler Komisyonunda münakaşa ve müzakere edilmekte, neticeler komisyonun bir raporu ile Ekonomik ve Sosyal Konseye ve Birleşmiş Milletler Umumi Heyetine arz edilmektedir.

Birleşmiş Milletler bünyesinde yapılan bu incelemeler o kadar müessir olmaktadır ki, birçok Devletler uyuşturucu madde ihtiva eden nebatların ekimini şiddetli müeyyidelerle yasak etmekte veya sıkı kontrol ve tahditlere tâbi tutmaktadır. İttâ Birleşmiş Milletlere verdikleri raporlarda

ve resmen yaptıkları beyanlarda açıkladıkları veçhile, memleketinde bir buçuk milyon afyonkeşi bulunduğunu söyleyen İran, ekonomik sahada tevlihdettiği büyük mahrumiyete rağmen, 1955 senesinden beri afyon ekimini tamamiyle yasak etmiş ve bu sene aldığı bir kararla da Afgan Hükümeti aynı yola girmiştir. Bundan başka birçok hükümetler ekim yapmalarına rağmen, memleketlerinde mevcudolan «Toxicomane» ların beslenmesini veya memleketinin bir transit merkezi olmasını izah edebilmek için büyük gayretler sarf etmekte, diğer milletlerin ekimden başhıyarak bütün safhalara müteveceh tedbir ve mevzuat boşluklarına açık olarak temas etmektedirler.

Birçok memleketlerde adedleri yüzbinlere ve hattâ bâzılarında milyona varan (Toksikomanlarla) müptelâlarla müessir mücadele yapılabilmek için uzun çalışmalar sonunda memleketimizin de iştirakiyle tanzim edilen 1953 Protokolü evvelâ afyon ekimini ve bilâhara yapılan bir teşmil ile diğer zirai uyuşturucu maddeleri de, lisans sistemini ihdas, sıkı murakabe tesis suretiyle, ekiminden itibaren, istihlakine kadar bütün safhalarında tahditlere tâbi tutmuş ve bunlara riayet etmiyen memleketlere karşı anketler açmak ve hattâ ihracını menî için ambargolar koymak salâhiyetleri tanınmıştır.

30 dan fazla Devletin tasdik ettiği bu Protokolün meriyete girmesi için diğer müsaahsıl memleketlerden İran, Yunanistan, Yugoslavya, Bulgaristan, Sovyet Rusya veya Türkiye'den bir tancisinin tasdik muamelesini Birleşmiş Milletlere bildirmesi kâfidir. Uyuşturucu Maddeler Komisyonunun bu seneki içtimasında verilen malûmata göre İran tasdik muamelesini tekemmül ettirerek tebliğ etmek üzeredir. Bu takdirde Protokol otomatik olarak meriyete girecek ve tasdikı tekemmül ettirmiyen diğer Devletler, ya Protokol hükümlerine uymak veya ihracat yapmamak durumuna düşeceklerdir.

Bundan başka, bütün uyuşturucu maddelere ait mevzuatı tek metin halinde birleştirmek için Birleşmiş Milletler bünyesinde 10 seneden beri yapılan ve bu sene ikmal edilen Tek Anlaşma metni de aynen Protokol hükümlerini ihtiva etmektedir.

Diğer taraftan Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Maddeler Komisyonunun ve Dünya Kaçakçılık Komitesinin bu sene yaptığı toplantılarda incelenen hükümet raporları, Birleşmiş Milletler Umumi Kâtipliği ve Beynelmilel Cinai Polis Teşkilâtı raporlarında, dünyada toksikomaninin vahameti açıkça belirtilmekte ve bilhassa Uzak - Şark ile Orta ve Yakın - Şark bölgelerinde afyon ve müstakları olan morfin ve eroin başta gelmek kaydıyla, kesif bir kaçakçılığın vâkı olduğu tesbit edilerek Milletlerarası İş Birliğinin daha fazla sıkılaştırılması ve tedbir noksanı bulunan Devletlerden bu boşlukların kapatılması talebedilmektedir.

Bu maksatla da Orta ve Yakın - Şark bölgelerinde vaziyeti mahallen tetkik ederek Birleşmiş Milletlere rapor vermek vazifesiyle görevli 5 kişilik bir «Birleşmiş Milletler Etüd Misyonu» teşkiline karar verilmiştir. Bu Heyetin Sonbahar aylarında alâkalı memleketlerde ve memleketimizde tetkiklerine başlaması mümkündür.

Orta ve Yakın - Şark bölgesinde en büyük müstahsıl memleket Türkiyedir. Memleketimizin büyük müstahsıl olmasına rağmen, Dünyada en düşük nispette müptelâya sahibolması ve kaçakçılarla mücadele için aldığı adli ve idari tedbirler ve bilhassa 1953 senesinde Ceza Kanununda bu maksatla yapılan ve çok ağır müeyyideler derpiş eden tadiller, emniyet kuvvetlerimizin gösterdiği hassasiyet, Birleşmiş Milletler sinesindeki müzakerelerde takdir ve sitayişle karşılanmış ve bu hususlar resmî raporlara derecedilmiştir. Ancak tedbirlerimizin ekimden Ofise kadar teslim safhalarında büyük boşluklar vardır ve bu boşluklar Birleşmiş Milletler tarafından tamamiyle bilinmemektedir.

Filhakika, Vekiller Heyeti kararıyla ekime müsaade edilen bölgelerde kaç kişinin ekim yaptığı, ne kadar sahayı ettikleri ve ne kadar istihsal yaptıkları ve bu istihsalın ne kadarını Toprak Mahsulleri Ofisine teslim ettikleri bilinmemektedir. Mahsul idrak edildikten sonra müstahsılın kendi rıza ve idrakiyle Ofise verdiği beyannamelerin ne dereceye kadar hakikata tevafuk ettiği ve istihsal ettiği miktarla ne kadarını beyannameye kaydettiği bilinmemekte ve amelî olarak hiçbir kontrol yapılamamaktadır. Bundan başka beyanname verdiği halde afyonunu teslim etmiyen vatandaşlar adli mercilere intikal ettirilmekle beraber, mevzuattaki boşluk ve vuzuhsuzluk dolayısıyla, takibatın neticeye bağlanması çok uzun sürmekte ve ekseriya beraatle neticelenmektedir.

Diğer taraftan ham afyon sarıh olarak uyuşturucu maddeler arasına ithal edilmediğinden, kaçakçılığın menbaini teşkil eden bu maddenin teslim edilmemesi ve kaçakçılığının uyuşturucu maddeler müeyyidesine tâbi tutulmaması ve resmî alım fiyatlarına nazaran en az birkaç mislinden 10 misline kadar değişen gayrimeşru piyasa fiyatları dolayısıyla, istihsalin bir kısmı kaçakçılığa gitmektedir. Bu vaziyet karşısında kaçakçılığın en kesif olduğu bir bölgede en büyük müstahsıl olan memleketimizin kaçakçılık mevzularında gösterdiği büyük hassasiyet ve yukarda da işaret edildiği vechile Birleşmiş Milletlerde sitayişle bahsedilen kanuni ve idari tedbirler manzumesi yanında, afyon ekimine, bu ekimin kontroluna ve Ofise teslimine kadar geçen safhalarındaki kifayetsizlikler, büyük bir boşluk ve noksanlık arz etmektedir.

Bu vaziyet karşısında, memleketimizin bu mevzuda gösterdiği ciddiyet ve hassasiyetin tabii bir icap ve neticesi olarak ve meriyete girmesi bir Devletin tasdikine muallâk bulunan 1953 Protokolü hükümlerini bir an evvel yerine getirmek zaruret ve endişesiyle haşhaş ekimini lisansa bağlayan, Ofise kadar teslim safhalarını kontrol altına alan ve cezai müeyyideleri icabı hale uygun ve bu husustaki diğer cezai tatbikatla ahenkli hale koyan esaslar vaz'edilmek suretiyle ilişik kanun lâiyhası hazırlanmıştır.

Bu kanunla takibedilen gaye hiçbir zaman afyon ekimini tahdidetmek veya azaltmak değildir. Ancak, gayrimeşru pazarların cazibesine kapılarak ve bu husustaki kontrol ve müeyyidelerin noksanından istifade ederek Ofise teslim edilmeyen mahsulün ve bu suretle mühim bir döviz kaynağımızın gayrimeşru sahalara teveccüh ve intikalini önlemektir.

Kanunda yapılan değişiklikler ;

1. Ekim lisans sistemi ihdas edilmektedir. Yani ekime izin verilen bölgelerde ekim yapmak isteyen vatandaşlar parasız olarak alacakları beyannamelere ekim yapacakları sahayı, miktarını, lüzumlu malûmatı derecedeceklerdir.

2. Bu beyannemeler muhteviyatı kontrole tâbi tutulacak ve beyanname vermeyenlerden ekim yapanlar olup olmadığı araştırılacaktır.

3. Ekim, salâhiyetli ve ilgili şahısların iştirakiyle teşkil edilen ve mahsul geliştiği zaman tarlada yapılacak kontroller için kurulan heyetler marifetiyle tahmin ve kontrole tâbi tutulacaktır.

4. Hata veya haksızlıkları önliyecek, vatandaş mağdur etmemek maksadiyle, itirazları tetkik için ayrılan heyetler teşkil edilmiştir.

5. Bütün bu işler vali veya kaymakamların nezareti altında ziraat teşkilâtı tarafından yürütülecek ve bu vazifenin görülmesinde Toprak Mahsulleri Ofisi ve alakalı bütün teşekküller Ziraat Vekâletine yardım edecektir.

6. Toprak Mahsulleri Ofisi müstahsilin malını her yerde satınalabilecek şekilde teşkilâtlanmış olduğu cihetle, ve takibedilen gaye göz önünde tutularak, mutavassıtların kaldırılması zaruri görülmüştür.

7. Birçok ihtilâflara ve eksik teslimata yol açabilen tağşiş keyfiyeti sarıh olarak menedilmiş ve müeyyide altına alınmıştır.

8. Hazırlanmış afyon, morfin ve eroinin istihsal edildiği ham afyon, bütün şekilleriyle uyuşturucu madde olarak tasrih edilmiş ve bu suretle kanunların tatbikatında husule gelen te reddütler kaldırılmıştır.

9. Cezai müeyyideler, Birleşmiş Milletlerce takibedilen gayeye ve bu hususta 1953 senesinde yapılan Ceza Kanunu tadiline uygun olarak tatbikatın neticeleri ve meydana koyduğu eksiklikler göz önünde tutumak suretiyle ayarlanmıştır.

T. B. M. M.

Muvakkat Encümeni

Esas No. 1/291

Karar No. 2

4. VI. 1959

## Yüksek Reisliğe

Uyuşturucu maddelerin tevlihdettiği iptilâ (Toxicomanie) beşeriyet için büyük tehlike teşkil ettiğinden çok eski zamanlardan beri üzerinde ehemmiyetle durulan bir mevzu olmuştur.

Milletlerarasındaki münasebetlerin artması üzerine bu mevzudaki çalışmalar yarım asra yakın bir zamandan beri beynelmilel sahaya intikal etmiş, müessir mücadeleyi mümkün kılmak için milletler arasında mütaaddit anlaşmalar yapılmış ve mücadele teşekkülleri kurulmuştur. Meselâ : (1912, 1925, 1931, 1936, 1946, 1948, 1953) anlaşmaları ve (Afyon Daimî Merkez Komitesi, Kontrol Organı, Dünya Sağlık Teşkilâtı, Beynelmillel Cınai Polis Teşkilâtı) gibi.

İkinci Dünya Harbinden sonra kurulan Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ise ehemmiyetine binaen bu işi küll halinde ele almış ve daimî mahiyette olarak Uyuşturucu Maddeler Komisyonunu kurduğu gibi ayrıca Dünya Kaçakçılık Komitesini de teşkil etmiştir.

Hükümetler, mühim vakaları ve hâdiseleri birer raporla tesbit etmekle beraber her sene verdikleri yıllık raporlarında da uyuşturucu maddeler mevzuunu küll olarak mütalâa etmekte ve bilhassa bu maddelerin kaçakçılığı üzerinde önemle durmaktadırlar. Ayrıca Afyon Daimî Merkez Komitesi, Kontrol Organı, Beynelmillel Cınai Polis Teşkilâtı ve Birleşmiş Milletler Umumi Kâtipliğinin Uyuşturucu Maddeler kısmı bu mevzuda tafsilâtlı raporlar tanzim etmektedirler. Bu raporlar ve lüzumlu bütün vesikalar evvelâ içtimaları gizli olan Kaçakçılık Komitesinde ve bilâhara bu komitenin verdiği raporla birlikte Uyuşturucu Maddeler Komisyonunda münakaşa ve müzakere edilmekte, neticeler komisyonun bir raporu ile Ekonomik ve Sosyal Konseye ve Birleşmiş Milletler Umumi Heyetine intikal ettirilmektedir.

Birleşmiş Milletler bünyesinde yapılan bu incelemeler o kadar müessir olmaktadır ki birçok devletler uyuşturucu madde ihtiva eden nebatların ekimini şiddetli müeyyidelerle yasak

etmekte veya sıkı kontrol ve tahditlere tâbi tutmaktadır. Hattâ resmen yaptığı beyanlarla 1,5 milyon afyonkeşi olduğunu söyleyen İran, ekonomik sahada tevlihdettiği büyük mahrumiyete rağmen, 1955 senesinden beri afyon ekimini tamamiyle yasak etmiş ve bu sene aldığı bir kararla da Afgan Hükümeti aynı yola girmiştir. Bundan başka birçok hükümetler ekim yapmalarına rağmen memleketlerinde mevcudolan «Toxicomanes» ların beslenmesini ve memleketlerinin bir transit merkezi olmasını önlemek için büyük gayretler sarf etmekte, diğer milletlerin istihsalde istihlâke kadar bütün safhalara müteveccih tedbirleri ile mevzuat boşluklarına açık olarak temas etmektedirler.

30 dan fazla devletin tasdik ettiği 1953 Protokolünde bizim de imzamız vardır. Bu Protokol ahkâmına göre afyon ve diğer zirai uyuşturucu maddeler için lisans sistemi kabul edilmiş ve ekimden itibaren, istihlâkine kadar bütün safhalarında tahditlere gidilmesi müsait karşılanmış ve bu esaslara riayet etmeyen memleketlere karşı ambargolar koymak salâhiyetleri tanınmıştır.

Mezkûr Protokolün yürürlüğe girmesi için bizim de içerisinde bulunduğumuz «6» müstahsıl memlekette birinin Protokolü tasdik muamelesini Birleşmiş Milletlere bildirmesi kifayet edecektir. Bu takdirde Protokol otomatik olarak meriyete girecek ve tasdikı tekemmül ettirmiyen diğer devletler, ya Protokol hükümlerine uymak veya ihracat yapmamak durumuna düşeceklerdir.

Bundan başka, bütün uyuşturucu maddelere ait mevzuatı tek metin halinde birleştirmek için Birleşmiş Milletler bünyesinde on seneden beri hazırlanan ve bu sene ikmal edilen tek anlaşma metni de aynen 1953 Protokolü hükümlerini ihtiva etmektedir.

Orta ve Yakın Şark bölgesinde en büyük müstahsıl memleket Türkiye'dir. İstihsalimiz çok yüksek olduğu halde şayanı şükrandır ki, müptelâ nispeti düşüktür.

Kaçakçılarla mücadele mevzuunda aldığımız adli ve idarî tedbirler, 1953 senesinde Ceza Kanunumuzda yaptığımız çok ağır müeyyideleri ihtiva eden tadiller, emniyet kuvvetlerimizin gösterdiği hassasiyet, Birleşmiş Milletlerdeki müzakerelerde (Hükümet mümessillerinin Muvakkat Encümeninde verdikleri izahattan anlaşılmalıdır ki,) sitayişle karşılanmış ve bu hususlar raporlara geçmiştir. Ancak tedbirlerimizin, Hükümet tasarısı esbabı mucibesinde gösterildiği gibi afyonun istihsalinden Ofise teslimi safhasına kadar olan kısmında boşluklar vardır. Ve bu boşlukların mutlaka bertaraf edilmesi lâzımdır.

Filhakika, Vekiller Heyeti kararıyle ekime müsaade edilen bölgelerde kaç kişinin ekim yaptığı, nek adar sahayı ettikleri, ne kadar istihsal yapıldığı ve müstahsılın istihsalinden ne kadarını Toprak Mahsulleri Ofisine teslim ettiği meçhuldür. Amelî olarak hiçbir kontrol yapılamamaktadır.

Tâkip mevzuu olan hâdiselerde mevzuattaki boşluk ve vuzuhsuzluk sebebiyle beraatle neticelenmektedir.

Diğer taraftan mevcut mevzuatımızda ham afyon sarîh olarak uyuşturucu maddeler arasına ithal edilmediğinden kaçakçılığının uyuşturucu maddeler müeyyidesine tâbî tutulmaması ve resmî alım fiyatlarına nazaran çok büyük yükseklik arz eden gayrimeşru piyasa fiyatları dolayısıyla, istihsalin bir kısmı kaçakçılığa gitmektedir.

Bu vaziyet karşısında, memleketimizin bu mevzuda gösterdiği ciddiyet ve hassasiyetin tabîî bir icap ve neticesi olarak ve meriyete girmesi bir Devletin tasdikine muallâk bulunan 1953 Protokolü hükümlerini, aksi halde ambargo tehlikesinin de doğması ihtimaline mebni, yerine getirmek zaruret ve endişesi ile haşhaş ekimini lisansa bağlayan, bu mahsulün Ofise teslimine kadar olan safhalarını kontrol altına alan ve cezai müeyyideleri hâlin icabına uygun ve bu husustaki diğer cezai tatbikatla ahenkli hale getiren esaslar vaz'edilmek suretiyle kanun lâyihası ilişik metinde görülen şekle ifrağ edilmiştir.

Hükümet lâyihasındaki 6 ncı madde encümenimize aynen kabul edilmiştir ancak;

Encümenimizce tanzim edilen metin ile Hükümetin sevk ettiği metin arasında diğer maddeler bakımından bâzı mühim farklar vardır. Bu farklar bilhassa müeyyidelerde kendisini göster-

mektedir. Suç ve ceza arasında muadelet temini prensibinden mülhem olarak metne müşahede buyrulacak şekli vermiş bulunmaktayız.

Beynelmilel Anlaşmalar icabı olarak; müstahsılın alışık bulunmadığı bir sistemi vaz'ederken ve birtakım kırtasi vecibeleri müstahsıla tahmil ederken müstahsıl yeni sisteme alıştırmak için epeyce gayret sarf etmek, ona yeni sisteme intibak devresi tanımak ve okur yazar nispeti düşük olan memleketimizde bu devre zarfında müeyyideyi mümkün olduğu kadar hafif tutmak iktiza eder. Encümenimizce kaleme alınan metinde mevut muvakkat 1 nci maddeye bu mülâhaza ile yer verilmiştir.

Birden bire, alışık olmadığı bir sistem içerisinde müstahsıl ağır müeyyidelerle karşı karşıya bırakmak istihsale de menfi şekilde tesir edebilir. Halbuki kasıt afyon ekimini tahdit veya azaltmak değildir.

Ancak gaye, gayrimeşru pazarların cazibesine kapılarak ve bu husustaki kontrol ve müeyyidelerin noksanından istifade ederek Ofise teslim edilmeyen mahsulün ve bu suretle mühim bir döviz kaynağımızın gayrimeşru sahalara teveccüh ve intikalini önlemektir.

Mevcut mevzuata nazaran yeni sistemin getirdiği değişiklikler şunlardır :

1. Ekim lisans sistemi ihdas edilmektedir. Yani ekime izin verilen bölgelerde ekim yapmak isteyen vatandaşlar parasız olarak alacakları beyannamelere ekim yapacakları sahayı, miktarını, lüzumlu sair malûmatı dercedeceklerdir.
2. Bu beyannameler muhteviyatı kontrole tâbî tutulacak ve beyanname vermeyenlerden ekim yapanlar olup olmadığı araştırılacaktır.
3. Mahsul tahmine imkân verecek nispette geliştiği zaman salâhiyetli heyetler marifetiyle tarlada tahmin yapılacaktır.
4. Hata ve haksızlıkları önlemek için itirazları tetkik komisyonları da kurulmuştur.
5. Toprak Mahsulleri Ofisi her yerde müstahsılın malını satınalabilecek vaziyette teşkilâtlanmış olduğu cihetle, ve takibolunan gaye göz önünde tutularak, mutavassıtlar kaldırılmıştır.
6. Birçok ihtilâflara ve eksik teslimata yol açabilen tağşış keyfiyeti, sarîh olarak menedilmiş ve cezai müeyyide altına alınmıştır.
7. Hazırlanmış afyon, morfin ve eroinin istihsal edildiği ham afyon, bütün şekilleriyle uyuşturucu madde olarak tasrih edilmiş ve bu suret-

le kanunların tatbikatında husule gelen tereddütler kaldırılmıştır.

Lâyihanın 2, 3 ve 4 ncü maddeleri encümenimizce 1, 2 ve 3 ncü ek madde halinde değişik olarak kabul edilmiştir.

Takdimen ve müstacelen görüşülmesi temeniyle işbu lâyiha Umumi Heyetin yüksek tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Muvakkat Encümen

Reisi  
Balıkesir  
S. Yırcalı

Bu M. M.  
Kocaeli  
N. Unat

Kâtip  
Sakarya  
T. Barış

Isparta  
S. Bilgiç

Kütahya  
I. Haznedar

Yozgad  
M. Ataman

Aydın  
H. Coşkun

Konya  
M. Güzelkılınç

Sinob  
H. Özkan

İstanbul  
N. Tekinel

## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 5759 sayılı Kanunla muaddel 6, 18 ve 27 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3491 sayılı Kanunun 5759 sayılı Kanunla muaddel 6, 18 ve 27 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Ham afyon, tıbbi afyon ve bunların müstahzarlarının; morfin ve bütün milhlerinin; morfinin uzvi asitlerle veya alkol cezirleriyle birleşmesinden mütevellit bütün eterlerinin ve bunların milhlerinin; koka yaprağı, ham kokain, kokain, ekgonin ve tropokokain ile bütün milhlerinin, % 0,20 den fazla morfin ve milhlerini ve % 0,10 dan fazla kokain ve milhlerini muhtevi bütün müstahzarların; (Eucodal) Dihydrocodeinone, (Dicodide) Dihydrocodeinone, (Dilaudide) Dihydromorphinone, (Acédicone) Acétylodemethylohydrothebaine veya Acétylohydrocodainone ve bunların kimyevi terkiplerinde bulunan maddelerle bu maddelerin Ticaret ve Sıhhat ve İctimai Muavenet vekâletlerince tâyin olunacak müstahzarlarının; imal, ithal ve ihracı ve ham afyonun memleket içindeki ticareti Devlet inhisarı altındadır.

Kullanılmasından mazarrat hâsıl olduğu ve «Toxicomanie» yaptığı fennî surette tesbit edilen yukardaki fıkrada yazılı cisimlere benzer diğer tabii ve sentetik maddeler de İcra Vekilleri Heyeti kararı ile bu inhisar mevzuuna sokulabilir.

Kurumuş veya ezilmiş haşhaş kellelerinin ihracı için, ithalâtçı memleketten verilecek ithal müsaadesinin ibrazı mukabilinde, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince, Ticaret Vekâletinin mütalâası alınmak suretiyle ihraç müsaadesi verilebilir.

Madde 18. — A) Haşhaş ekilecek bölgelerle bu bölgelerden afyon sütü toplanmasına müsaade edilen mahallar, her yıl, zirai ve iktisadi icaplarla ihracat imkânları gözönünde tutularak Ticaret ve Ziraat vekâletlerince müştereken tesbit ve İcra Vekilleri Heyetince tasvibedildikten sonra en geç 1 Temmuz tarihine kadar ilân olunur.

İlân yapılmadığı takdirde, bir yıl evvelki ilân hükümleri caridir. Ancak, tesbit ve ilân

## MUVAKKAT ENCÜMENİN TADİLİ

3491 sayılı Toprak Mahsulleri Ofisi Kanununun 5759 sayılı Kanunla muaddel 6, 18 ve 27 nci maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bâzı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 3491 sayılı Kanunun 5759 sayılı Kanunla muaddel 6, 18 ve 27 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Lâyihanın 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 18. — A) Haşhaş ekilecek bölgelerle bu bölgelerden afyon sütü toplanmasına müsaade edilen mahaller, her yıl, zirai ve iktisadi icaplarla ihracat imkânları göz önünde tutularak Ticaret ve Ziraat Vekâletlerince müştereken tesbit ve İcra Vekilleri Heyetince tasvibedildikten sonra en geç 1 Temmuz tarihine kadar ilân olunur.

İlân yapılmadığı takdirde, bir yıl evvelki ilân hükümleri caridir. Ancak, tesbit ve ilân

## Hü.

olunan yerlerde en az bir yıl evvel haber verilmedikçe tahdidat yapılamaz.

Bu bölgelerin dışında haşhaş ekilmesi ve yalnız tohumdan faydalanmak için ekime izin verilen yerlerde başların çizilmesi ve afyon istih-sali yasaktır.

B) İzin verilen yerlerde haşhaş ziraati yapacak olanlar, 4 ncü madde gereğince tesbit edilecek esaslar dairesinde, Toprak Mahsulle-ri Ofisi tarafından hazırlanıp vali veya kaymakamlıklarla köy veya mahalle muhtarlarına gönderilecek olan beyannâmelerden 2 nüshasını parasız alarak bunları, en geç o yılın Eylül ayı sonuna kadar doldurup münderecatını ve imza, mühür veya parmak izlerini köy veya mahalle muhtarlarına tasdik ettirdikten sonra vali veya kaymakamlar vasıtasıyla mahal-li ziraat teşkilâtına vererek ekim lisansı alma-ya mecburdurlar.

C) Beyannemeyi verdikten sonra haşhaşla-rını çizmekten vazgeçenler, keyfiyeti, müta-akıp yılın Nisan ayının son günü akşamına ka-dar beyannamelerini verdikleri teşkilâta mü-racaatle ellerindeki ekim lisansına kaydettir-meye, mecburdurlar. Beyannameler ve ekim lisansları ile yukarıki fıkrada yazılı beyanlar hiçbir hare ve resme tâbi değildir.

Ç) Ekiciler tarafından verilen beyanna-melerin muhteviyatı ile afyon istihsal mikta-rı, mahsulün tahmine imkân verecek kadar, geliştiği bir tarihte ve valilerce tâyin ve ilân edilecek zaman zarfında, tarlada tetkik ve tah-mine tâbi tutulur. Bu tetkik ve tahmin işlerini yapmak üzere;

Köylerde, vali veya kaymakamlarla ziraat teşkilâtından tâyin edilecek bir memurun reisliğinde, Ofis teşkilâtı olan yerlerde Ofis eksper-i, olmıyan yerlerde Ziraat odalarının kendi âzası arasından seçeceği bir zat, bu teşkilâtm bulunmadığı yerlerde de vali veya kaymakam-ının ziraat erbabından seçeceği kimse ile mah-sulün bulunduğu köy ihtiyar heyetince kendi âzası arasında veya köy halkından seçilecek ve haşhaş ekiminden anlıyan bir şahıstan;

Şehir ve kasabalarda, vali veya kayma-kamlarla ziraat teşkilâtından tâyin edilecek bir memurun reisliğinde Ofis teşkilâtı olan yerlerde Ofis eksper-i, olmıyan yerlerde Ziraat

## Muvakkat E.

olunan yerlerde en az bir yıl evvel haber veril-medikçe tahdidat yapılamaz.

Bu bölgelerin dışında haşhaş ekilmesi ve yalnız tohumdan faydalanmak için ekime izin verilen yerlerde başların çizilmesi ve afyon istih-sali yasaktır.

B) İzin verilen yerlerde haşhaş ziraati ya-pacak olanlar bu kanunun ek 3 ncü maddesi ge-reğince tesbit edilecek esaslar dairesinde, Top-rak Mahsulleri Ofisi tarafından hazırlanıp vali veya kaymakamlarla köy veya mahalle muhtar-larına gönderilecek olan beyannamelerden iki nüshasını parasız olarak en geç o yılın Eylül ayı sonuna kadar doldurup münderecatını ve imza, mühür veya parmak izlerini köy veya mahalle muhtarlarına tasdik ettirdikten sonra valilikler veya kaymakamlıklar vasıtasıyla ma-halli ziraat teşkilâtına vererek ekim lisansı al-maya mecburdurlar.

C) Beyannemeyi verdikten sonra haşhaş-larını çizmekten vazgeçenler, keyfiyeti, müta-akıp yılın Nisan ayının son günü akşamına ka-dar evvelce beyannamelerini verdikleri teşkilâ-ta müracaatle ellerindeki ekim lisansına kaydet-tirmeye mecburdurlar. Beyannameler ve ekim lisansları hiçbir hare ve resme tâbi değildir.

Ç) Ekiciler tarafından verilen beyanname-lerin muhteviyatı ile afyon istihsal miktarı, mah-sulün tahmine imkân verecek kadar, geliştiği bir tarihte ve valilerce tâyin ve ilân edilecek zaman zarfında, tarlada tetkik ve tahmine tâbi tutulur. Bu tetkik ve tahmin işlerini yapmak üzere; köylerde, vali veya kaymakamlarla zi-raat teşkilâtından tâyin edilecek bir memurun reisliğinde, Ofis teşkilâtı olan yerlerde Ofis eksper-i, olmıyan yerlerde ziraat odalarının kendi âzası arasından seçeceği ve bu teşkilâtin bu-lunmadığı yerlerde de vali veya kaymakamın ziraat erbabından seçeceği bir şahıs ve ekim sa-hasının bulunduğu köy ihtiyar meclisince âzası arasından veya köy halkından seçeceği bir kim-seden,

Şehir ve kasabalarda, vali veya kaymakam-larla ziraat teşkilâtından tâyin edilecek bir memurun reisliğinde Ofis teşkilâtı olan yer-lerde Ofis eksper-i, olmıyan yerlerde ziraat odalarının âzası arasından seçeceği bir şahısla mahalli belediye meclisince âzası arasından ve-



odalarının kendi âzası arasından seçeceği bir zat ile vali veya kaymakamların haşhaş ekiminden anlıyan ziraat erbabından seçecekleri bir kimseden;

Müteşekkil üçer kişilik heyetler teşkil olunur. Bu heyetler, tetkik ve tahmin neticelerini beyannamelerinin mahsus hanelerine kayıt ve imza ederler. Ekicinin veya salâhiyetli mümessilinin de imza etmesi, mühürlemesi veya parmak basması teklif olunur. İmtina halinde keyfiyet beyannamenin altına yazılır.

D) Ekici tahmin neticesini kabul etmezse sebeplerini o gün heyet huzurunda şifahen bildirerek ekim lisansının mahsus hanesine yazdırmak veya tahmin tarihinden itibaren 8 gün içinde vali veya kaymakamlığa yazılı olarak müracaat etmek suretiyle itiraz edebilir.

E) Tahminden sonra hava tesiriyle veya sair sebeplerle ham afyon istihsalinde eksiklik veya fazlalık vukuu iddia veya ihbar edilirse, vali veya kaymakamlarca o yerde aynı heyetler vasıtasıyla tekrar tahmin yaptırılarak netice ekim lisansına dercedilir.

F) Tetkik ve tahmin işlerine yapılacak itirazları incelemek üzere, itirazları tetkik heyetleri kurulur. Bu heyetler vali veya kaymakamlarca ziraat teşkilâtından tâyin edilecek bir memurun reisliğinde Toprak Mahsulleri Ofisinden, bulunmadığı yerlerde Ziraat Bankasından bir memur ve alâkalı ihtiyar heyetince haşhaş ekiminden anlıyan kimseler arasından seçilecek bir kişinin iştirakiyle teşkil olunur.

Bu işin tahmin heyetinde bulunanlar, itirazları Tetkik Heyetlerine giremezler.

İtirazları Tetkik Heyetlerinin kararları katîdir.

G) Afyon işleri tahmin ve itirazları Tetkik Heyetleri, tetkiklerini tarlada ekici veya salâhiyetli olduğunu tevsik eden mümessilinin huzuru ile yaparlar. Vâkı davete rağmen ekici gelmez ve salâhiyetli mümessilini göndermezse, keyfiyet beyannameye yazılarak tetkikat giyabında yapılır.

Tahmin ve itirazları Tetkik Heyetleri kararlarını ekseriyetle verirler.

Heyet masrafları Ziraat Vekâleti bütçesinden ödenir. İtiraz ekici tarafından vâkı olup da

ya haşhaş ziraatinden anlıyan şehir veya kasaba halkından seçecekleri bir kimseden,

Müteşekkil üçer kişilik heyetler teşkil olunur. Bu heyetler, tetkik ve tahmin neticelerini beyannamelerin mahsus hanelerine kayıt ve imza ederler. Ekicinin veya mümessilinin de imza etmesi, mühürlemesi veya parmak basması teklif olunur. İmtina halinde keyfiyet beyannamenin altına yazılır.

D) Ekici tahmin neticesini kabul etmezse sebeplerini o gün heyet huzurunda şifahen bildirerek ekim lisansının mahsus hanesine yazdırmak veya tahmin tarihinden itibaren on gün içinde vali veya kaymakamlığa yazılı olarak müracaat etmek suretiyle itiraz edebilir.

E) Tahminden sonra hava tesiriyle veya sair sebeplerle ham afyon istihsalinde noksanlık iddia edilirse vali veya kaymakamlarca o yerde aynı heyetler vasıtasıyla tekrar tahmin yaptırılarak neticesi ekim lisansına dercedilir.

F) Tetkik ve tahmin işlerine yapılacak itirazları incelemek üzere, itirazları tetkik heyetleri kurulur. Bu heyetler vali veya kaymakamlarca ziraat teşkilâtından tâyin edilecek bir memurun reisliğinde Toprak Mahsulleri Ofisinden bir eksper, bulunmadığı yerlerde ziraat odalarından seçilmiş bir âza ile vilâyet veya kaza merkezi belediye meclislerince âzası arasından veya haşhaş ziraatinden anlıyan kimseler arasından seçilecek bir kişinin iştirakiyle kurulur.

Bu işin tahmin heyetinde bulunanlar, itirazları tetkik heyetlerine giremezler.

İtirazları Tetkik Heyetlerinin kararları katîdir.

G) Tahmin ve itirazları tetkik heyetleri, tetkiklerini tarlada ekici veya mümessilinin huzuru ile yaparlar. Vâkı davete rağmen ekici gelmez veya mümessilini göndermezse keyfiyet beyannameye yazılarak tetkikat giyabında yapılır.

Tahmin ve itirazları tetkik heyetleri kararlarını ekseriyetle verirler. Heyet masrafları Ziraat Vekâleti bütçesinden ödenir.

H) Vali veya kaymakamlar tahmin neticelerini, lüzum gördükleri takdirde henüz mahşut tarlada iken re'sen, itirazları tetkik heyetlerine tetkik ettirebilirler.

## Hü.

neticede haksız çıkarsa bu hususta ihtiyar olunan masraflar kendisinden tahsil olunur.

H) Vali veya kaymakamlar tahmin neticelerini, lüzum gördükleri takdirde re'sen veya mahallî ziraat teşkilâtı, yahut Toprak Mahsulleri Ofisi veya onun adına hareket eden teşekkül tarafından yapılacak itirazlar ve her ne şekilde olursa olsun vukubulacak ihbarlar üzerine, müddetle mukayyedolmaksızın, İtirazları Tetkik Heyetlerine tetkik ettirebilirler.

İ) Memur olmayıp heyetlerde vazife alan âzanın yevmiyelerini Ziraat Vekâleti tâyin eder.

J) Ziraat teşkilâtı, son şeklini almış olan beyannamelerde bir nüshasını, o mahalde afyon mubayaasına salâhiyetli Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına hareket eden teşekküle bir bordro ile en geç Mayıs ayı sonuna kadar, tevdi etmekle mükelleftir.

K) Ekici, istihsal ettiği ham afyonların tamamını, tahmin edilen miktarın üstünde de olsa (J) bendine göre beyannamelerinin bulunduğu yerdeki Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına teslimüne salâhiyetli teşekküle, o yılın Eylül ayı sonuna kadar, 3491 sayılı Kanunun 7 nci maddesi mucibince tâyin olunacak bedeli mukabilinde teslim mecburdur. Şu kadar ki, müstahsıl, vilâyet hududu ile mukayyedolmaksızın coğrafi durum ve iktisadi münasebetler bakımından en yakın teşkilâta da teslim edebilir. Bunun için müstahsılın ekim beyannamesinde bu eiheti tasrih etmesi lâzımdır. Bu takdirde beyannamenin 2 nci nüshası teslim yapılacak mahallin Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına afyon mubayaasına salâhiyetli teşkilâta gönderilir.

L) Ekicinin teslim ettiği ham afyon, beyannamesinde yazılı miktara uymadığı takdirde, noksan kalan miktar için ekici tarafından gösterilecek sebepler, üç nüsha olarak tanzim edilecek zabıt varakası ile tesbit olunarak bunlardan bir nüshası kendisine verilir. İkinci nüshası beyannamesine bağlanarak muhafaza edilir. Üçüncü nüshası da ekim lisansını vermiş olan makama gönderilir.

Ekicinin beyanına nazaran tesbit olunan noksanlık sebepleri mahallî ziraat teşkilâtınca en kısa bir zamanda tetkik olunarak bu husustaki mütalâa ile birlikte evrak, idare heyetine ve bu heyetçe noksanlığın makbul sebeplerden ileri gel-

## Muvakkat E.

İ) Heyetlerdeki memur olmayan vazifelilerin yevmiyelerini Ziraat Vekâleti tesbit eder.

J) Ziraat teşkilâtı, son şeklini almış olan beyannamelerin bir nüshasını, o mahalde afyon mubayaasına salâhiyetli Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına hareket eden teşekküle Mayıs ayı sonuna kadar tevdi etmekle mükelleftir.

K) Ekici, istihsal ettiği ham afyonun tamamını, tahmin edilen miktarın üstünde de olsa J bendine göre beyannamesinin bulunduğu yerdeki Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına teslimüne yetkili salâhiyetli teşekküle o yılın Eylül ayı sonuna kadar, 3491 sayılı Kanunun 7 nci maddesi mucibince tâyin olunacak bedeli mukabilinde teslim mecburdur. Şu kadar ki, müstahsıl, vilâyet hududu ile mukayyet olmaksızın coğrafi durum ve iktisadi münasebetler bakımından en yakın teşkilâta da teslim edebilir. Bunun için müstahsılın ekim beyannamesinde bu eiheti tasrih etmesi lâzımdır. Bu takdirde beyannamenin ikinci nüshası teslim yapılacak mahallin Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına afyon mubayaasına salâhiyetli teşkilâta gönderilir.

L) Ekicinin teslim ettiği ham afyon, beyannamesinde yazılı miktara uymadığı takdirde, noksan kalan miktar için ekici tarafından gösterilecek sebepler, üç nüsha olarak tanzim edilecek zabıt varakası ile tesbit olunarak bunlardan bir nüshası kendisine verilir. İkinci nüshası beyannamesine bağlanarak muhafaza edilir. Üçüncü nüshası da ekim lisansını vermiş olan makama gönderilir.

Ekicinin beyanına nazaran tesbit olunan noksanlık sebepleri mahallî ziraat teşkilâtınca en kısa bir zamanda tetkik olunarak bu husustaki mütalâa ile birlikte evrak vilâyet veya kaza idare heyetine ve «Bu heyetlere lüzum görüldüğü takdirde alâkalıyı da dinlemek suretiyle» noksanlığın bu sebeplerden ileri gelmediğine karar verilirse kanuni muktâzasının ifası için Cumhuriyet müddeicumumiliğine tevdi olunur.

İdare heyetlerince verilen kararlar katîdir.

M) (J) bendine göre, ziraat teşkilâtınca Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına hareket eden teşekküle tevdi edilmiş olan beyannamelerde yazılı ham afyonlar, Eylül ayı sonu-

**Hâ.**

mediğine karar verilirse, kanuni muktazasının ifası için Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tevdi olunur.

M) (J) bendine göre, ziraat teşkilâtınca Toprak Mahsulleri Ofisine veya onun adına hareket eden teşekküle tevdi edilmiş olan beyannamelerde yazılı ham afyonları, Eylül ayı sonuna kadar teslim etmiyenlere ait beyannameler adı geçen teşkilâtça bir bordroya raptan 15 Ekim akşamına kadar, gerekli kanuni takibat yapılmak üzere, mahallî Cumhuriyet Müddeiumumiliklerine tevdi olunur.

N) Ham afyonun su veya sair her hangi bir madde ile tağşışı yasaktır.

Madde 27. — A) Ekim lisansı almaksızın veya Hükümetçe ilân edilen mahaller haricinde, haşhaş ekenlerle, yalnız tohumdan faydalanmak için ekim lisansı verilen yerlerde başları çizilenler hakkında bir seneden üç seneye kadar hapis cezası ile birlikte 200 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Bu suretle ekilen haşhaşlardan kemale gelmiş olanlarla çizilenler, toplanarak zabıt ve müsadere ve Toprak Mahsulleri Ofisine tevdi olunur. Ofis, bunlardan faydalanamazsa imha edebilir.

Ekilen haşhaşlardan kemale gelmemiş olanlar, ziraat teşkilâtınca verilecek rapor üzerine zâbita tarafından sürdürülerek imha edilir.

B) 18 nei maddenin (C) bendinde yazılı mecburiyete riayet etmiyenler 100 liradan 250 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

C) Tahmin edilen miktardan noksan afyon teslim edip de işbu noksanlığın, neden ileri geldiğine dair beyan olunan, sebepleri vârit görülmeyen ekici hakkında, fiil, Türk Ceza Kanununun 403 ncü ve mütaakıp maddelerinin şumulüne girmediği takdirde, bir seneden üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Ç) Bu maddenin :

1. (A) bendinin ilk fıkrasında yazılı halde ekici tarafından afyonun istihsal edilmiş olması;

2. Tahmin edilen miktarla mukayyedolmaksızın, istihsal olunan afyonun tamamının müddetinde teslim edilmemesi,

3. Fazlasını kaçağa sarf etmek maksadiyle

**Muvakkat E.**

na kadar teslim etmiyenlere ait beyannameler adı geçen teşkilâtça 15 Ekim akşamına kadar, gerekli kanuni takibat yapılmak üzere, mahallî Cumhuriyet müddeiumumiliklerine tevdi olunur.

N) Ham afyonun her hangi bir madde ile tağşışı yasaktır.

Madde 27. — A) Ekim lisansı almaksızın veya Hükümetçe ilân edilen ekim bölgeleri haricinde, haşhaş ekenlerle, yalnız tohumdan faydalanmak için ekim lisansı verilen yerlerde başları çizilenler hakkında 6 aydan iki seneye kadar hapis cezası ile birlikte 500 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Bu suretle ekilen haşhaşlardan kemale gelmiş olanlarla çizilenler, toplanarak zabıt ve müsadere ve Toprak Mahsulleri Ofisine tevdi olunur. Ofis, bunlardan faydalanamazsa imha edilir.

Ekilen haşhaşlardan kemale gelmemiş olanlar, ziraat teşkilâtınca verilecek rapor üzerine zâbita tarafından sürdürülerek imha edilir.

B) 18 nei maddenin (C) bendinde yazılı mecburiyete riayet etmiyenler 100 liradan 250 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

C) Tahmin edilen miktardan noksan afyon teslim edip de işbu noksanlığın, neden ileri geldiğine dair beyan olunan, sebepleri vârit görülmeyen ekici hakkında, fiil, Türk Ceza Kanununun 403 ncü ve mütaakıp maddelerinin şumulüne girmediği taktirde 1 seneden 3 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Ç) Bu maddenin :

1. (A) Bendinin ilk fıkrasında yazılı halde ekici tarafından afyonun istihsal edilmiş olması,

2. İstihsal olunan afyonun tamamının müddetinde teslim edilmemesi,

Hallerinde ekicinin fiilî Türk Ceza Kanununun 403 ve mütaakıp maddelerinin şümü-

Hü.

afyonun her hangi bir madde ile tağış edilmesi, Hallerinde ekici, fiilinin mahiyetine göre Türk Ceza Kanununun 403 neü ve mütaakıp maddelerinde yazılı cezalarla cezalandırılır.

4. Ofise teslim edilen afyonlardan, yapılan ekspertizlerde mağşuş olduğu anlaşılmalardan bedeli sahiplerine ödenmeyip bu afyonlar Ofis veya onun adına hareket eden teşkilâte zaptolunur. Bunlardan Ofis veya onun adına hareket eden teşkilâtle imal sahibi tarafından müştereken alınıp mühürlenecek numuneler mal sahibine teslim edilir. Geri kalan afyonlar Ofis lâboratuvarında tahlil olunur, tahlil neticesinde afyonların mağşuş olmadığı anlaşılırsa, mal bedeli ödenir. Aksi halde keyfiyet mal sahibine tebliğ olunur. Mal sahibi, tebliğ tarihinden itibaren bir ay zarfında malın zaptolunduğu yerdeki sulh ceza mahkemesine itiraz edebilir. Mahkemeye, itirazın reddine ve zaptolunan afyonlarla numunelerin müsadereesine veya mal bedelinin ödenmesine karar verilir. Bu kadar katıdır. Mal sahibi tarafından itiraz edilmezse, zaptolunan afyonlar Ofisin malı olur. Bu takdirde mal sahibi, kendisine numune olarak verilen afyonu, itiraz müddetinin hitamından itibaren 15 gün zarfında iadeye mecburdur. Bu mecburiyete riayet etmeyenler hakkında fiilleri Türk Ceza Kanununun 403 neü ve mütaakıp maddelerinin şümulüne girmedığı takdirde her numune için 300 lira ağır para cezası hükmolunur.

18 nei maddenin (N) fıkrasına muhalif hareket edenler hakkında bir seneden üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

D) (C) bendi ile (Ç) bendinin 1, 2, 3 numaralı fıkralarında yazılı suçlardan dolayı mahkûm olanlarla 4 numaralı fıkra mucibince Türk Ceza Kanununun 403 neü ve mütaakıp maddelerine tevfikân mahkûm olanlara bir daha ekim lisansı verilmez.

E) Bu kanuna göre müsadereesine karar verilen ham afyonlar Ofise teslim edilir.

F) Ham afyon kaçaklığından dolayı hükmolunan para cezalarına ait kesin ilâmlar Cumhuriyet Müddeiumumiliğince re'sen Toprak Mahsulleri Ofisine verilir. Bu ilâmların para cezalarına ait kısmı, 1918 sayılı Kanunun 56 nei maddesi hükümleri dairesinde Ofisçe infaz edilir.

Muvakkat E.

lüne girmediği taktirde 1 seneden 3 seneye kadar hapis cezası hükmolunur ve elde edilen ham afyonlar müsadere edilir.

3. Ofise teslim edilen afyonlardan, yapılan ekspertizlerde mağşuş olduğu anlaşılmalardan bedeli sahiplerine ödenmeyip bu afyonlar Ofis veya onun adına hareket eden teşkilâte zaptolunur. Bunlardan Ofis veya onun adına hareket eden teşkilâtle mal sahibi tarafından müştereken alınıp mühürlenecek numuneler mal sahibine teslim edilir. Geri kalan afyonlar Ofis lâboratuvarında tahlil olunur, tahlil neticesinde afyonların mağşuş olmadığı anlaşılırsa, mal bedeli ödenir. Aksi halde keyfiyet mal sahibine tebliğ olunur. Mal sahibi, tebliğ tarihinden itibaren bir ay zarfında malın zaptolunduğu yerdeki Sulh Ceza Mahkemesine itiraz edebilir. Mahkemeye, itirazın reddine veya zaptolunan afyonlarla numunelerinin müsadereesine veya mal bedelinin ödenmesine karar verilir. Bu karar katıdır. Mal sahibi tarafından itiraz edilmezse, zaptolunan afyonlar Ofisin malı olur. Bu takdirde mal sahibi, kendisine numune olarak verilen afyonu, itiraz müddetinin hitamından itibaren 15 gün zarfında iadeye mecburdur. Bu mecburiyete riayet etmeyenler hakkında fiilleri Türk Ceza Kanununun 403 neü ve mütaakıp maddelerinin şümulüne girmediği takdirde her numune için 300 lira ağır para cezası hükmolunur.

18 nei maddenin (N) fıkrasına muhalif hareket edenler hakkında 3 aydan 2 seneye kadar hapis cezası veya 500 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Tağış için kullanılan eenebi madde ham afyonun evsafının bozulmasına az tesir edecek miktarda ise yukarı fıkradaki cezalar yarıya; çok az tesir edecek derecede ise üçte bir kadar indirilerek hükmolunur.

D) C bendi ile Ç bendinin 1, 2 ve 3 numaralı fıkralarına ve Türk Ceza Kanununun 403 ve 404 neü maddelerine göre mahkûm olanlara bir daha ekim lisansı verilmez.

E) Bu kanuna göre müsadereesine karar verilen ham afyonlar Ofise teslim edilir.

F) Bu kanuna göre hükmolunan para cezalarına ait kesin ilâmlar Cumhuriyet Müddeiumumiliğince re'sen Toprak Mahsulleri Ofisine veri-

Hü.

G) Bu kanuna göre müsadereğine karar verilen ham afyonların kıymeti ve hükmedilecek para cezalarının tamamı üzerinden 1918 sayılı Kanununun 60 nci maddesine göre ilgililere ikrama miye verilir.

H) Bu maddede tesbit edilen suçlara veya suçların vukuagelmesine, her ne şekilde olursa olsun yardım edenler hakkında asıl suçluların bu madde hükmünce görecekları cezaların yarısı hükmolunur.

Bu fiillere iştirak edenler memur iseler asıl failer gibi ceza görürler.

**MADDE 2.** — Ham afyon, hazırlanmış afyon, tıbbi afyon ve bunların müstahzarları Türk Ceza Kanununun tatbikatında uyusturucu maddelerden mâduttur.

**MADDE 3.** — Bu kanunda yazılı lisans sisteminin tatbikatına ait muamelelerle haşhaş ziraatinin ve afyon istihsalinin teknik kontrolunu Ziraat Vekâleti yapar.

Ancak bu işlerin görülmesinde alâkalı bütün Devlet daireleri ve Toprak Mahsulleri Ofisi mezkûr vekâlet teşkilâtına yardımda bulunur.

Bu kanunun tahmil ettiği vazifelerin yürütülebilmesi için lüzumlu masrafları karşılamak üzere Ziraat Vekâleti bütçesine her sene gerekli tahsisat ayrı bir fasıl hâlinde eklenir.

**MADDE 4.** — Bu kanunun tatbik suretine ait esaslar, Dahiliye, Ticaret ve Ziraat Vekâletlerince müştereken tesbit ve meriyet tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde ilân olunur.

**MADDE 5.** — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

**MADDE 6.** — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil  
A. Menderes

20 . XII . 1958  
Devlet Vekili

Muvakkat E.

lir. Bu ilâmların para cezalarına ait kısmı, 1918 sayılı Kanununun 56 nci maddesi hükümleri dahilinde Ofisçe infaz edilir.

G) Bu maddede tesbit edilen suçlara veya suçların vukua gelmesine, her ne şekilde olursa olsun yardım edenler hakkında asıl suçluların bu madde hükmünce görecekları cezaların yarısı hükmolunur.

Bu fiillere iştirak edenler memur iseler asıl failer gibi ceza görürler.

**EK MADDE 1.** — Ham afyon, hazırlanmış afyon, tıbbi afyon ve bunların müstahzarları Türk Ceza Kanununun tatbikatında uyusturucu maddelerden mâduttur.

**EK MADDE 2.** — Bu kanunda yazılı lisans sisteminin tatbikatına ait muamelelerle haşhaş ziraatinin ve afyon istihsalinin teknik kontrolunu Ziraat Vekâleti yapar.

Ancak bu işlerin görülmesinde alâkalı bütün Devlet daireleri ve Toprak Mahsulleri Ofisi mezkûr Vekâlet teşkilâtına yardımda bulunur.

Bu kanunun tahmil ettiği vazifelerin yürütülebilmesi için lüzumlu masrafları karşılamak üzere Ziraat Vekâleti bütçesine her sene gerekli tahsisat ayrı bir fasıl halinde eklenir.

**EK MADDE 3.** — Bu kanunun tatbik suretine ait talimatname, Dahiliye, Ticaret ve Ziraat vekâletlerince müştereken tesbit ve meriyet tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde neşir v ilân olunur.

**MUVAKKAT MADDE 1.** — Bu kanunun 27 nci maddesine göre müstahsıllar hakkında hükmolunacak cezalar, fiilleri T. Ceza Kanununun 403 ve mütaakıp maddelerinin şumulüne girmedığı takdirde kanunun meriyete girdiği tarihten itibaren 1/4 nispetinde hükmolunur.

**MADDE 2.** — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

**MADDE 3.** — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Hü.

Devlet Vekili <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili ve Münakalât V. V. <i>M. Kurbanoğlu</i>
Devlet Vekili ve Çalışma V. V. <i>H. Şaman</i>	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili —————	Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>Dr. N. Gedik</i>
Hariciye Vekili —————	Maliye Vekili ve Millî Müdafaa V. V. <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>	Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili <i>H. Erkmen</i>	Sıh. ve İq. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsman</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili —————	Çalışma Vekili —————
Sanayi Vekili —————	Bas. - Yay. ve Turz Vekili <i>S. Somuncuoğlu</i>
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>